

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaeigt.dk>

Efterretninger

om

Randers Lærde Skole

for

Skoleaaret 1847—1848.

Af

Dr. C. A. Thortsen,
Skolens Rektor.

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examens i Randers Lærde Skole
i Juli 1848.

Randers.

Trykt hos J. M. Elmenhoff.

Af de 53 Disciple, der besøgte Manders lærde Skole, da forrige Åars Program blev udgivet, blevet twende, nemlig M. C. Høm og W. Magnusson, udmeldte for Skoleaarets Udgang, og een, Niels Bruun, blev i Efteraaret dimitteret til Universitetet med følgende Udfald af Gramen Actium:

Udarbeidelse i Modersmaalet	Laud.
Latin	Laud.
Latinisk Stiil	H. ill.
Græsk	Laud.
Hebraiske	Laud.
Religion	H. ill.
Geographie	Laud.
Historie	Laud.
Arithmetik	Laud.
Geometrie	H. ill.
Tydk	Laud.
Fransk	Laud.
Hovedcharakteer	Laudabilis.

Derimod optoges fra 1ste September 1847 følgende nye Disciple: 1) C. N. Arffmann, 2) J. S. Arffmann, 3) N. C. Borberg, 4) L. C. Borup, 5) W. F. Borup, 6) N. C. Glud, 7) G. B. Jacobsen, 8) A. C. L. Jessen, 9) N. P. S. Johansen, 10) N. H. C. Larsen, 11) J.

Møller, 12) P. S. Nyeborg, 13) S. M. Østenfeld, 14) H. C. G. Nosenkranz, 15) J. C. Sabroe, 16) J. C. E. H. Schonheyder, 17) S. M. Wallentin; ligeledes i Skoleaarets Læb: 18) M. Müller, 19) J. Danielsen, 20) B. C. P. Balle, 21) J. S. Schmidt. Men efterhaanden udmeldtes følgende 4: N. P. S. Johansen, C. Kiilsgaard, A. M. Borberg og O. G. Jensen, og en meget haabefuld Discipel, A. C. L. Jessen, afgik ved Doden. Disciplenes Antal er altsaa for Tiden 66, hvilke efter den for Mai Maaned afholdte Censur vare saaledes ordnede:

VI Classe.

1. Clemens Jørgen Müller, en Son af Cand. philos. N. Müller, første Lærer ved Mariager Kjøbstads Skole.
2. Johan Christian Jens Frederik Schonheyder van Deurs, en Son af afdøde Pastor C. F. Schonheyder i Nanders, adopteret af sin Onkel, Proprietair v. Deurs til Bodstrup i Sjælland.
3. Daniel Høffding Wulff, en Son af Probst H. Wulff, Sognepræst til Levring og Horup i Marhøjs Stift.
4. Hans Frederik Johannes Peter Folsach, en Son af Overkrigsemissair P. Folsach, Eier af Fuglse Gaard i Marhøjs Stift.
5. Christian Frederik Wulff, en Son af Kammerraad J. Wulff til Østergaard i Viborg Stift.
6. Balthaser Isaacsen, en Son af Kjøbmand M. Isaacsen i Nanders.
7. Claus Vadum, en Son af Pastor J. H. Vadum, Sognepræst til Galten og Bissing i Marhøjs Stift.
8. Søren Eschildsen, en Son af afdøde Pastor Eschildsen, Sognepræst til Alrv i Marhøjs Stift.
9. Thomas Frederik Westenholt Steinhøl, en Son af Propr. M. Steinthal til Kys i Aalborg Stift.

- 10 Carl Arnold Edvin Jessen, en Son af Kammerjunker, Overforster M. J. Jessen, N. af D., i Randers.
11. Frih Andreas Johan Christian Baggesen, en Son af Pastor Baggesen, Sogneprest til Vibild og Veilby i Marhuus Stift.
12. Peter Severin Kjær, en Son af Gaardeier M. Kjær paa Bygballe i Marhuus Stift.

V Classe.

1. Marcus Anchær Secher Lund, en Son af afd. Pastor N. B. Lund, Sogneprest til Østertørslev i Marhuus Stift.
2. Henrik Nicolai Buhl, en Son af Pastor L. P. Buhl, Sogneprest til Carlsby og Boldby i Marhuus Stift.
3. Gustav Adolph Hønnens, en Son af Major ved 6te Dragonregiment J. J. v. Hønnens, N. af D.
4. Jens Brasck, en Son af Procurator N. Brasck i Mariager.
5. Vilhelm Schalstrup Stilling, en Son af Hr. L. Stilling, Eier af Tastrup Mølle i Marhuus Stift.
6. Mathias Peter Richter Spliid, en Son af Proprietair J. C. Spliid.

IV Classe.

1. Laurigh Meyer, en Son af Mitmester i 5te Dragonregiment G. H. N. v. Meyer, N. af D.
2. Jacob Elisius Køster, en Son af Apotheker S. L. Køster, borgerlig Raadmand i Randers og Stenderdeputeret.
3. Søren Winkel Køster, Broder til den Foregaaende.
4. Peter Severin Nyeborg, en Son af Kjøbmand og Consul J. Nyeborg i Thisted.
5. Jacob Christopher Heerfordt, en Son af afdode Pastor C. F. Heerfordt, Sogneprest til Selde og Nasted i Viborg Stift.

6. Christian Assp Heerfordt, Brætningbroder til den foregaaende.
7. Carl Frederik Buhl, Broder til Nr. 2 i V Classe.
8. Niels Rudolph Bay, en Søn af kgl. Kammermusicus, Professor D. B. R. Bay, Cantor ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn.

III Classe.

1. Hans Christian Ørsted Køster, Broder til Nr. 2 og 3 i IV Classe.
2. Lauritz Bruun, en Søn af afdøde Pastor B. Bruun, Sognepræst til Bjerregård, Mårum og Tanum i Viborg Stift.
3. Holger Christian Georg Rosenkrantz, en Søn af Hofjægermester og Lehnsbaron H. H. Rosenkrantz, Stamherre til Rosenholm.
4. Hans Georg Faith Pind, en Søn af Proprietair C. Pind til Løbenholm.
5. Ludvig Carl Vadum, Broder til Nr. 7 i VI Classe.
6. Nasmus Nellemann Hansen, en Søn af Gaardeier J. Hansen til Sophiesminde ved Manders.
7. Jacob Sophieus Beder, en Søn af Exam. juris P. Beder.
8. Niels Christian Glud, en Søn af Pastor H. J. Glud, Sognepræst til Teberg og Lyby i Viborg Stift.
9. Johan Otto Ballentin, en Søn af Probst J. Ballentin, Sognepræst til Spentrup og Gassum i Marhuus Stift.
10. Wilhelm Ockenholt Larsen, en Søn af ordineret Catechet, Pastor L. P. Larsen i Manders.
11. Lauritz Bergi Jespersen, en Søn af Fuldmægtig ved Land- og Sværtkrigscommissariatet J. E. Jespersen i Manders.

II Classe.

1. Claus Christian Poulsen, en Søn af Gaardmand Poul Andersen i Enslev i Marhuis Stift.
2. Wilhelm Ferdinand Borup, en Søn af Kjøbmand J. C. Borup i Nanders.
3. Wilhelm Ferdinand Hassager, en Søn af Kjøbmand C. M. Hassager i Nanders.
4. Carl Hassager, Broder til den Foregaaende.
5. Niels Christian Borberg, en Søn af Tobaksfabriqueur J. Borberg i Nanders.
6. Jacob Møller, en Søn af Districtslege, Reservechirurg M. C. Møller i Nakskov.
7. Johannes Henrik Heerfordt, Broder til Nr. 5 og 6 i IV Classe.
8. Gottlieb v. Bergen, en Søn af Cancellieraad G. L. v. Bergen, Herredsfoged i Galten, Størring og Nordhald Herreder.
9. Gustav Isaacsen, Broder til Nr. 6 i VI Classe.
10. Ludvig Christen Borup, Broder til Nr. 2 i samme Classe.
11. Bendt Cort Peter Balle, en Søn af Kjøbmand S. P. Balle i Nanders.
12. Wilhelm Gottlieb Anton Schonheyder, en Søn af afdøde Pastor C. F. Schonheyder i Nanders.
13. Johan Simon Schmidt, en Søn af Kjøbmand N. Schmidt i Nanders.
14. Jacob Johannes Tøstrup, en Søn af afd. Pastor J. Tøstrup, Sognepr. til Gjedvad og Balle i Marhuis Stift.
15. Carl Wilhelm Jessen, Broder til Nr. 10 i VI Cl.
16. Niels Marius Therkilsen, en Søn af Kjøbmand F. N. Therkilsen i Nanders.
17. Niels Christian Bruun, en Søn af Kjøbmand J. Bruun i Nanders.

18. Niels Christian Johannes Hansen, en Son af afdøde Kjøbmand D. Hansen i Randers.

I Classe.

1. Søren Masmussen Østenfeld, en Son af Møller N. Østenfeld i Skjørring Mølle.
 2. Jean Carl Emil Herman Schonheyder, Broder til Nr. 12 i II Classe.
 3. Niels Harald Emil Larsen, Broder til Nr. 10 i III Classe.
 4. Enevold Borch Jacobsen, en Son af Fuldmægtig, Exam. juris C. W. Jacobsen i Randers.
 5. Jens Christian Sabroe, en Son af Skomagermester J. L. Sabroe i Randers.
 6. Matthæus Müller., en Son af afdøde Dr. phil. J. Müller, Sognepræst til Veiby og Tibirke i Sjællands Stift.
 7. Christian Peter Faber, en Son af Nitmester ved 5te Dragonregiment C. F. S. v. Faber, N. af D.
 8. Geier Malling Vallentin, Broder til Nr. 9 i III Classe.
 9. John Danielsen, en Son af Hr. T. Danielsen, Fabrikbestyrer paa Silkeborg.
 10. Johannes Sophus Arffmann, en Son af Kjøbmand J. P. Arffmann i Randers.
 11. Christen Nielsen Arffmann, Broder til den Foregaaende.
-

Følgende Forandringer ere i Skoleaaret 1847—48 foregaaede med Lærer personalet:

Under 25de Septbr. 1847 behagede det Hs. Majestæt Kongen allern. at besikke de allerede tidligere som Lærere constituerede

theologiske Candidater H. N. Ø. Hansen, C. M. Müller og S. C. O. F. Broberg til Adjuncter ved Skolen; ligeledes under 5te Februar 1848 den constituerede Lærer Cand. theol. L. J. Levin sen.

Da Skolens Syngelærer, Hr. Simonsen, fratrædte sin Post ved Udgangen af Året 1847, blev Rector af den egl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler bemyndiget til at overdrage Sangundervisningen ved Skolen til Hr. Organist Larsen, som overtog denne Undervisning fra 1ste Jan. 1848.

Hvad Undervisningsgjenstandene angaaer, vil det skjønnes af den vedhæftede schematiske Oversigt over Lære-fagenes Fordeling, at de for Skolens tre laveste Classer have været bestemte i Overeensstemmelse med den provvisoriske Plan for Undervisningen i de udvidede lærde Skoler af 25de Juli 1845, med Undtagelse af at nogle faa Latintimer endnu iaaer ere blevne bibeholdte i 2den Classe. I næste Skoleaar agtes den efter bemeldte Plan forandrede Undervisning indført ogsaa i den 4de Classe.

Et nyt Skolescale, om hvis Erhvervelse der yttredes Haab i Programmet for 1846, er endnu ikke tilveiebragt, og Sagen er ikke videre fremmet, end at Randers Kjøbstads Commune har anskaffet den til Opførelse af en lærde Skole bestemte Bygge-plads af 5,625 □ Aflen, beliggende i Kjøbmand Lassens Toft i Byens Vestergade, hvortil den almindelige Skolefond har forsøkt Communen med et Laan af 3,515 Rbd. imod aarlig Forrentning og Afbetaaling med 6 pCt. i 28 paa hinanden folgende Aar.

I Skoleaaret 1847—48 er i de forskjellige Fag Folgende læst eller bestemt til at læses før dets Slutning:

Latin.

II Classe: Borgens Lærebog, S. 26—37. Af Madvig's Grammatik det Vigtigste af Formlæren.

III Classe: *Cæsar is comment. de bello Gallico* I. I. cc. 1—44. Af Madvig's Grammatik Formlæren og i Syntaxen §§ 207—317 samt det Vigtigste af §§ 318—376 foruden enkelte andre Regler. Skriftlig og mundtlig Stil.

IV Classe: *Ciceronis orationes pro Archia poeta, pro Q. Ligario, pro Dejotaro, pro T. Annio Milone.* Af Madvig's Grammatik det Vigtigste af Syntaxen. Til skriftlig og mundtlig Stil ere Ingerslev's Materialier benyttede. — Mythologisk Haandbog, udg. af C. Winther, S. 1—227.

V Classe: *Livii hist. I. II; Ciceronis orat. pro Archia poeta.* Af Madvig's Grammatik Orddannelseslæren samt hele Syntaxen. Skriftlig Stil efter Ingerslev's Materialier, mundtlig efter Sumpfs Opgaver. Extemporalstile ere jævnlig, Versioner fra Latin til Dansk af og til skrevne. — Vojesens Haandbog i de romerske Antiquiteter, S. 1—115.

VI Classe: *Livii hist. II. I & IV; Ciceronis Disp. Tusc. I. V., Orationes IV in Catilinam; Horatii Odar. II. I & II; Virgilii Aeneid. II. I & II; Terentii Phormio.* Af Madvig's Grammatik Syntaxen. Stile og Versioner fra Latin til Dansk. Til mundtlig Stil ere Sumpfs Opgaver benyttede. Vojesens rom. Antiquiteter S. 17—59 og 81—105.

Græsk.

IV Classe: *Homeri Iliad. II. III & VIII.* Af Langes Grammatik hele Formlæren.

V Classe: *Homeri Iliad. I. VIII; Herodoti hist. I. VIII.* Langes Grammatik, Formlæren.

VI Classe: *Homeri Iliad.* l. VIII; *Herodoti hist.* l. VIII; *Xenophontis memorab.* Soer. l. I. Af Langes Grammatik er Formlæren repeteret og det Vigtigste af Syntaxen læst.

Hebraisk.

V Classe: Genesis, cc. 2—7. Lindbergs Grammatik, fornemmelig de uregelmæssige Verber.

VI Classe: Genesis, cc. 17—sin. Lindbergs Grammatik.

Dansk.

I Classe: Bojesens Grammatik er gjennemgaet med Undtagelse af enkelte Paragrapher, og det saaledes lærtet stadtig indøvet under Afbenyttelsen af Molbechs Læsebog. To Timer ugentlig ere anvendte til Øvelse i Skrøftskrivning. Af Holsts Samling af Smaadigte ere en Snees Stykker lærtet udenad.

II Classe: Bojesens Grammatik. Molbechs Læsebog. Skriftlige grammatiske og stilistiske Øvelser. Endel af Holsts Samling af Smaadigte ere lærtet udenad.

III Classe: Bojesens Grammatik. Holsts prosaiske Læsebog. Til Udenadslæsning af Vers er Fabricius's Samling af fædrelandshistoriske Digte afbenyttet. Stile.

IV Classe: Holsts Læsebøger ere benyttede, og af den poetiske Deel ere flere Stykker lærtet udenad. En Stil ugentlig.

V Classe: Ligeledes.

VI Classe: En skriftlig Udarbeidelse hver fjortende Dag. Holsts Læsebøger have været benyttede. Thortsens Udsigt over den danske Litteratur §§ 1—12.

Tysk.

I Classe: Af Hjorts mindre Grammatik indøvet: Verbler, Substantiver, Adjektiver, Pronomina, regelmæssige Verber. Af Niises mindre Læsebog læst S. 58—146, hvorfaf Noget er lært udenad.

II Classe: Hjorts mindre Grammatik er læst og flere Gange repeteret. Hjorts Læsebog, S. 1—87, 146—155.

III Classe: Hjorts større Grammatik, Formlæren. Hjorts Læsebog, S. 113—121, 127—173, 234—255. Bresemanns Stiiløvelser, S. 1—49 (mundtlig).

IV Classe: Hjorts Grammatik, Formlæren. Hjorts Læsebog, S. 173—183, 194—234, 337—358. Bresemanns Stiiløvelser, S. 32—72.

V Classe: Af Hjorts Grammatik: Formlæren, 1ste Hovedstykke af Syntaxen og det Meste af 2det. Hjorts Læsebog, S. 146—173, 425—456. Bresemanns Stiiløvelser, S. 49—89.

VI Classe: Hjorts Grammatik. Flere Stykker i den poetiske Deel af Hjorts Læsebog. Schillers „Maria Stuart.“ Til Oversættelse fra Dansk til Tysk er foruden Bresemanns Stiiløvelser benyttet Holsts danske Læsebog.

Fransk.

I Classe: Af Lassens Læsebog for Begyndere ere de første 37 Stykker oversatte saavel fra Dansk til Fransk, som omvendt.

II Classe: Af Abrahamses Grammatik er indøvet: de regelmæssige Verbers Beining, Kjønsdannelsen og Fleertalsdannelsen. Borrings Læsebog for Mellemklasser, S. 1—34.

III Classe: Af Abrahamses Grammatik: de regelmæssige Verber, Pronomina, Kjøns- og Fleertalsdannelsen. Af Ingerslevs Materialier de dertil svarende Stykker VIII—XI og XV—XXI. Borrings Læsebog for Mellemklasser, S. 1—9, 116—128, 151—154.

IV Classe: Borrings Læsebog for Mellemklasser, S. 132—143, 233—262. Sammes Études littéraires, S. 1—10, 223—239, 266—276. Borrings Grammatik, Formlæren. Ingerslevs Materialier XVII—XXVII.

V Classe: Borrings Études littéraires, S. 105—118, 252—276, 372—374, 377—393. De 16 første Fabler af Bjerrings Lærebog udenad. Borrings Stülovelser, 2 Afsdeling Nr. 2, 4, 6, 8—12, 14. Af Borrings Grammatik Formleeren, af Abraham ses Grammatik Syntaren §§ 159—207.

VI Classe: Borrings Études littéraires, partie en prose: le peuple russe, les voleurs en Espagne, voyage en Afrique, l'avare, Don Juan et son creancier, Patience. Borrings Ét. litt., partie en vers: l'école des vieillards. Abraham ses Grammatik, Formleeren samt af Syntaren Det Afsnit med tilhørende Stykker af Borrings Stülovelser.

Religion.

I Classe: Balles Lærebog, 1—3 Cap. samt Cap. 6 til B. Herslebs mindre Bibelhistorie.

II Classe: Balles Lærebog, de 5 sidste Capitler. Herslebs større Bibelhistorie fra Begyndelsen til 6te Periode.

III Classe: Balles Lærebog. Herslebs Bibelhistorie fra 6te Periode til Side 217.

IV Classe: Fogtmanns Lærebog, §§ 1—74. Herslebs Bibelhistorie, fra S. 222 til Bogens Slutning og forfra til 4de Periode.

V Classe: Fogtmanns Lærebog, §§ 74—105. Herslebs Bibelhistorie, 1ste, 2den og 5te Afsdeling samt Apostlernes Historie.

VI Classe: Fogtmanns Lærebog. Herslebs Bibelhistorie. Evangelium Joannis.

Historie.

I Classe: Køfods fragmentariske Lærebog indtil „Korsstogene.“

II Classe: Den nyere Tids Historie efter Køfods fragmentariske Lærebog; Fredrelandets Historie indtil A. 1397 efter Allem's Lærebog.

III Classe: Oldtidens Historie efter Kofods Udtog af Verdenshistorien, Fædrelandets Historie fra 1319 til 1660 efter Allen's Lærebog.

IV Classe: Frankrigs Historie fra 1589 samt Englands Historie efter Kofods Udtog af Verdenshistorien. Fædrelandets Historie fra 1660—1730.

V Classe: Frankrigs og Englands Historie efter Kofods Udtog af Verdenshistorien.

VI Classe: Efter Kofods Udtog: Tydskland, Schweiz, Italien, Rusland, Preussen, Polen, Ungarn, Tyrkiet, det græske Keiserdomme, Araberne, Persien, Mongolerne, China, Frankrig. Det ældre Partie i Classen har tillige repearet det Øvrige med undtagelse af Englands Historie.

Geographie.

I Classe: Ingerslevs mindre Lærebog, Indledningen og Europa.

II Classe: Ingerslevs mindre Lærebog, Asien, Africa, America og Australien.

III Classe: Ingerslevs større Lærebog, forfra indtil Danmark.

IV Classe: Ingerslevs større Lærebog, fra Rusland til Spanien.

V Classe: Ingerslevs større Lærebog: Africa (fra det vestlige Hjafrika), America, Australien, den almindelige Indledning.

VI Classe: Efter Königsfeldts Lærebog i den gamle Geographie: Europa. Det ældre Partie har læst hele Bogen. Efter Ingerslevs Lærebog: Italien, Tyrkiet, Grækenland, Asien, Africa, Australien; det ældre Partie tillige: forfra til Frankrig.

Arithmetik.

I Classe: Regning efter Ursins Regnebog.

II Classe: Negning efter Ur sin s Negnebog, samt Bogstavregning.

III Classe: Steens elementaire Arithmetik, §§ 46—52 og 64—72. Alt Foregaaende repeteret og det Manglende suppleret efter Fallesens Lærebog. I denne tillige læst ligninger af 1ste Grad med een Ubekjendt. Ziffer- og Bogstavregning.

IV Classe: Fallesens Lærebog, §§ 45—61. Det Foregaaende repeteret. Bogstavregning.

V Classe: Samme Lærebog, §§ 64—75. Det Foregaaende repeteret. Ziffer- og Bogstavregning.

VI Classe: Samme Lærebog, §§ 81—97, 102—3. Det Foregaaende repeteret.

Geometri.

I Classe: Geometrisk Tegning efter Hetschs og Ur sin s Begyndelsesgrunde af den geometriske Tegnelere. De flinkeste Disciple de 8 første Tabler.

II Classe: Geom. Tegning efter samme Bog. De flinkeste Disciple til 16de Table.

III Classe: Svenningsens Lærebog, §§ 58—120. Det Foregaaende repeteret.

IV Classe: Samme Lærebog, §§ 142—213. Det Foregaaende repeteret.

V Classe: Samme Lærebog, §§ 214—262. Det Foregaaende repeteret.

VI Classe: Samme Lærebog, §§ 275—332. Det Foregaaende repeteret.

Naturhistorie.

I Classe: Strøms naturhistoriske Lærebog, Pattedyrene og Fuglene indtil de almindelige Bemærkninger om disse sidste.

II Classe: Samme Bog, Svampefuglene og Krybdyrene. Efter Bramsens og Dreiers Lærebog i Zoologie ic. Fiskenes og Pattedyrenes 4 første Ordener.

III Classe: Bramsens og Dreiers Lærebog, Bade-
og Svomme-Fuglene, Krybdyrene, Fiskene og hele Leddyrenes
Nække.

Beneficiarne ved Skolen have i indeverende Skoleaar
været saaledes fordelede:

1. Høieste Stipendium, 50 Mbd., tillagdes Ingen.
2. Mellemste Stipendium, 35 Mbd., tillagdes Disciplene J. C. Müller og M. A. S. Lund, Alt at oplegge.
3. Laveste Stipendium, 20 Mbd., tillagdes Disciplene D. H. Wulff, B. Isaacsen, C. F. Wulff, S. Eschildsen, H. N. Buhl, L. Meyer, J. C. Heerfordt, C. F. Buhl, C. A. Heerfordt, Alt at oplegge.
4. Fri Undervisning bevilgedes Disciplene L. Bruun, J. S. B. Beder, B. O. Larsen, J. J. Heerfordt, C. C. Poulsen, M. G. A. Schonheyder, N. J. C. Hansen.
5. Undervisning mod nedsat Betaling bevilgedes Disciplene L. B. Jespersen og J. J. Falstrup.

De særegne Stipendier ere uddelede saaledes: 1) Det Fosieske Stipendium, 4 Mbd. 84 Sk., blev for Aaret 1847 tildeelt Dimittenden N. Bruun, for 1848 Dimittenden D. H. Wulff. 2) Stipendiet af de Brock-Bredalske Legater (Fund. § 8), 26 Mbd. 91½ Sk., er af Administrationen for bemeldte Legater tilskjent Disciplene J. C. Müller og M. A. S. Lund til lige Deling. 3) Af tvende Stipendier af samme Legater (Fund. §§ 9 og 10), hvilke uddeles efter hvert Aars Examen artium, er det ene paa 63 Mbd. 52 Sk. af Administrationen bevilget den i forrige Eftaar herfra dimitterede Student N. Bruun; men det andet paa 53 Mbd. 52 Sk. er i Overensstemmelse med Nr. 3 i Fundatsen indbetalt i Skolekassen til Bibliothekets Forsegelse. 4) De Bøger, som ere anskaffede

for det i Fundatsen for samme Legater § 11 til Flittighedsbelønninger bestemte Rentebelob, tildeles i Aaret 1847 Disciplene C. A. G. Jessen (Molbechs danske Ordbog), J. C. J. F. Schönheyder v. Deurs (den Myerup-Nahbekske Udgave af danske Viser fra Middelalderen), J. C. Müller (Wistlers Oversættelse af Homer), M. N. S. Lund (Ohlenschläegers Aladdin, Helge &c. og Nordens Guder), L. Bruun (Schillers Gedichte, Myerups Udgave af P. Syvs Ordsprog), C. C. Poulsen (Ohlenschläegers Aladdin). 5) Stipendiet af det Lassonske Legat, 8 Mbd., er af Legatets Overdirector tillagt Student N. Brunn.

Af Renterne af det Estrupske Legat, som udgjør 750 Mbd., ere i 11te Juni Termin d. A. 2 Mbd. udbetalte for Tilsvin med Fundators Faders Monument (efter Fund. § 4), og 28 Mbd. ere indgaaede i Skolekassen for at anvendes til Bibliothekets Forsegelse (efter Fund. § 5).

Oversigt over Skolens Indtægter og Udgifter i Aaret 1847.

Indtægt.

Renter af Skolens rentebærende Formue	40 Mbd.	"	5.
Tilender og Degnekorn	2920	-	38 -
Afgift fra St. Mortens Kirke i Randers	20	-	" -
Skolecontingenter	1572	-	48 -
Afgift fra Kemimeklassen i Randers	24	-	" -
Afdrag paa Forskud	150	-	" -
Tilskud fra den almindelige Skolefond	3873	-	30 -
Beholdning fra forrige Aar	79	-	34 -

Summa 8679 Mbd. 54 5.

Udgift.

Faste Gager og Gratificationer	6226	Mbd. 61	ß.
Betaling til Timelærere	293	-	64 -
Pensioner	341	-	82 -
Tilskud til Bibliotheket og de videnskabelige Apparater	198	-	36 -
Bygningens Vedligeholdelse	90	-	44 -
Inventariets Vedligeholdelse og Forøgelse . .	34	-	68 -
Bændsel og Belysning	214	-	12 -
Skatter og Afgifter	121	-	70 -
Regnskabsførerens Procenter	136	-	65 -
Forskjellige løbende og tilfældige Udgifter . .	820	-	79 -
Gageforslud	150	-	" -
Afgivet til den almindelige Skolefond	500	-	" -
Summa			9129 Mbd. 5 ß.
Indtægt			8679 - 54 -
Underbalance			449 Mbd. 47 ß.

Til Skolebibliothekets Forsyning ere i Naret 1847, foruden det i ovenstaende Regnskab anførte Tilskud af 198 Mbd. 36 Sk., anvendte Bibliothekets egne Revenuer, 111 Mbd. 52 Sk. Siden Fortegnelsen i Skoleefterretningerne for 1846—47 sluttedes, ere følgende Bøger tilkomme:

- Anthologia veterum latinorum epigrammatum et poematum. Ed. H. Meyer. T. I—II. Lips. 1835. 8.
 Beckers Verdenshistorie, overs. af J. Niise. 14 B. 7—8 ß. Åbh. 1847. 8.
 H. f. Bergsøe, Den danske Stats Statistik. 3 B. 1—3 ß. Åbh. 1847. 8.
 G. Bjerregaard, Er ikke en profetist Spaadom gaet i Opsyldelse i vore Dage? ic. Randers 1847. 8. (Foreret af Forf.)

- G. P. Brammer, Lærebog i Pædagogik og Didaktik. 2 Opl. Kbh. 1847. 8.
- Budget for Året 1848. Kbh. 1848. 4.
- Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve &c., udg. af C. Molbech. 1 B. 1 H. Kbh. 1847. 8.
- Ciceros Briefe, übers. u. erläutert von C. T. Damm. 1—4 Th. Berlin 1771. 8.
- T. S. Erslev, Almindeligt Forsatter-Lexicon for Kongeriget Danmark v. s. v. 10de H. Kbh. 1847. 8.
- S. P. Gjessing, Griffenfeld. Kbh. 1846. 8.
- Goethes Werke. 1—40 B. Stuttg. u. Tübingen. 1840. 12.
- M. Hassing, De colica seortorum dissertatio. Haun. 1848. 8.
- L. Selweg, For Literatur og Kritik. Et Fjerdingaaarskrift. 5 B. og 6 B. 1 H. Odense 1847. 8.
- T. Hofman, Historiske Efterretninger om danske Adelsmænd. 1—3 B. Kbh. 1777—79. 4.
- Q. Horatius Flaccus. Ex recognitione A. Meinekii. Berolini 1835. 8.
- A. v. Humboldt, Kosmos. Oversat af C. A. Schumacher. 1 D. 6 H. og 2 D. 1 H. Kbh. 1847. 8.
- J. R. Høst, Struense og hans Ministerium. 1—3 D. Kbh. 1824. 8.
- Jahns Neue Jahrbücher für Philologie u. Paedagogik. 48 B. 4 H. 50 B. 1—4 H. 51 B. 1—4 H. 52 B. 1—4 H. Lpz. 1847—48. 8.
- Supplementband. 13 B. Lpz. 1847. 8.
- Kjærholing, Kongeriget Danmarks samt Hertugdommernes Fugle i naturtroe Afbildninger. 1—3 H. Kbh. 1847. Fol.
- W. D. J. Koch, Synopsis der Deutschen und Schweizer Flora. 2 Aufl. 1—3 Th. Lpz. 1846—47. 8.
- Peder Lølles Samling af danske og latinske Ordsprog, udg. af R. Nyerup. Kbh. 1828. 8.
- Jacobi Lydii Syntagma sacrum de re militari &c. Dordraci 1698. 4. (Foræret.)
- Finn Magnussen, Eddalæren og dens Oprindelse. 1—4 B. Kbh. 1821—26. 8.
- Danske Magazin, tredie Række. 2 B. 4 H. og 3 B. 1 H. Kbh. 1847. 4.
- J. H. Mansa, Kort over Nørrejylland. Pl. VIII. Kbh.
- Præsten Hr. Michaels tre danske Ruumværker fra A. 1496. Udg. af C. Molbech. Kbh. 1836. 8.
- R. O. Müller, Handbuch der Archäologie der Kunst. 3 Aufl. Breslau 1848. 8.
- P. E. Müller, Sagabibliothek. 1—3 D. Kbh. 1817—20. 8.
- Bidenstabenes Selskabs Kort over Slesvig, udført af O. A. Olsen. Udg. 1836.

- Dansk Ordbog udgiven under Videnskabernes Selskabs Bestyrelse. 1—6
B. Kbh. 1793—1848. 4.
- Oversigt over det danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger i
Aaret 1816. Nr. 7—8. Kbh. 1817. 8.
- Samme for A. 1817. Nr. 1—8. Kbh. 1817. 8.
- E. Pontoppidan, Origines Hafnienses. Kbh. 1760. 4.
- R. v. Raumer, Geschichte der Pädagogik. 3 Th. 1 Abth. Stuttg.
1847. 8.
- Regesta diplomatica historiæ danicæ. T. I. P. 1—2. Haun. 1813—48. 4.
- Magnstabs-Oversigt for Året 1846 over samtlige Stats-Indtægter
og Udgifter ic. Kbh. 1848. 4.
- J. L. Rohmann, Skildringer af den nyeste Tids Historie. 3 D.
Odense 1848. 8.
- J. L. A. Kolderup-Rosenvinge, Udvælg af gamle danske Domme.
1—3 Samling. Kbh. 1812—45. 4. (Forøreret af Udgiveren).
4 Saml. Kbh. 1848. 4.
- M. A. Rothe, Les romans du Renard examinés, analysés et com-
parés. Paris 1815. 8.
- C. Sallusti Crispi opera. Ed. Fr. Kritz. Voll. 1—2. Lps. 1828—34. 8.
- Fr. Kritz, Index in commentaria de Catilina et Iugurtha. Ed. IIda.
Lps. 1847. 8.
- Schinz, Naturgeschichte und Abbildungen der Säugethiere, der Vögel,
der Reptilien, der Fische. 1—4 B. Lpz. 1831—34. Fol.
- J. f. Schouw, Dansk Tidsskrift. Nr. 3—8. Kbh. 1847—48. 8.
- J. A. Schiøth, Indtrædelses-Tale, holden den 31te Juli 1781 i Ran-
ders Latiniske Skole. Viborg 1782. 8. (Forøreret af Hr. Procurator
Nyegaard).
- S. P. Selmer, Aarbog for Kjøbenhavns Universitet og øvrige høiere
Undervisningsanstalter for 1846. Kbh. 1847. 8.
- H. Stephani Thesaurus græcæ linguae. Edd. C. B. Hase, G. et L.
Dindorfii. Vol. V fasc. 8, Vol. VI fasc. 7—8, Vol. VII fasc. 1.
Parisiis. Fol.
- C. Cornelii Taciti opera. Ed. L. Doederlein. T. 1—2. Halis 1811—47. 8.
- Tafel, Osiander u. Schwab, Griechische Prosaiker in neuen Ueber-
setzungen. Bdch. 221—25. Stuttg. 1817. 12.
- Tafel, Osiander u. Schwab, Römische Dichter in neuen metrischen
Uebersetzungen. Bdch. 40—41. Stuttg. 1847. 12.
- Tafel, Osiander u. Schwab, Römische Prosaiker in neuen Ueber-
setzungen. Bdch. 29, 81, 82, 83. Stuttg. 1833. 12.
- Nyt historisk Tidsskrift, udg. af den historiske Forening. 1 B. 2 H.
og 2 B. 1 H. Kbh. 1847. 8.

M. Trier, De symptomatologia meningitidis cerebralis acutæ. Haun.
1817. 8.

P. Virgilii Maronis opera. Herausg. v. K. F. Süpfl. Karlsruhe
1817. 8.

Fremdeles har Bibliotheket modtaget de i Narets Lob udgivne Fortegnelse over Forelesningerne ved Kjøbenhavns Universitet og Charakteerlister over dem, der have underkastet sig Gramen Artium og anden Gramen; endelig samtlige Programmer fra Kjøbenhavns Universitet, Soroe Akademie og Skolerne i det egentlige Danmark og i Hertugdommerne, samt fra de preussiske Skoler.

Disciplenes Morskabsbibliothek, der bestyres af Adjunct Dorph, er i indeværende Skoleaar blevet forøget med følgende nye Bøger:

Vaggesens Værker, 11te og 12te Deel. Ungdomsarbeider af Paludan Müller, 1 Bind. Heibergs poetiske Skrifter, 3 Bd. Wilhelm Sabern, af Hauch. Et Jahr i Kjøbenhavn, af Carl Bernhard, 2 Dede. Holger Danske, et Digt i 5 Sangkredse af Ingemann. Singebok, Samling af danske Folkeeventyr, af Carit Etlar. Gjenboerne, Comoedie af Hostrup Ninon, Skuespil af H. Herz. Mindeskrift om Danmarks Hædersdag den 2den April, udgivet af Flamand. Robin Hood, Roman af James, 2 Bd. Familien D'Onoghue, Roman af Charles Lever, 2 Bd. Wildskytten, Roman af Cooper, 2 Bd. Magazin for Natur- og Menneskekundskab, 4 Hefter. Penningsmagazin for Narene 1845 og 1846, af Monrath.

Indtægterne have været:

Juli 1847. Contingent af 37 Medlemmer . . .	18 Mbd. 3 Mt.
Jan. 1848. Dito . . . af 37 Dito . . .	18 - 3 -

Udgifterne have været.

Førige Mars Underbalance (see Progr. f. 1847)	5 Nbd.	86	§
Boghandler Schmidt i Juni 1847	5	-	32-
— — — i Decbr. 1847	12	-	20-
Bogbinder Lerche i Juni 1847	3	-	10-
— — — i Januar 1848	3	-	18-
Et Aar i Kjøbenhavn (kjøbt underhaanden) . . .	1	-	16-
Boghandler Jacobsen i Juni 1848	3	-	"-
Bogbinder Lerche i Juni 1848	6	-	34-
			40 Nbd. 24 §.

Den offentlige Examen
i Nanders Lærde Skole for Aaret 1848
foretages i følgende Orden:

Mandagen den 17de Juli.

- Kl. 8. De 4 øverste Classer Latinst Stiil.
- 2. Alle Classer dansk Stiil..

1ste Læseværelse. 2det Læseværelse.

Tirsdagen 18de Juli.

Kl. 8. VI Cl. Latin.	Kl. 8. II Cl. Religion.
- 2. V Cl. Græsk.	- 2. IV Cl. Mathematik.
- 4. V Cl. Tydsk.	

Onsdagen den 19de Juli.

Kl. 8. VI Cl. Religion.	Kl. 8. 1 Cl. Historie og Geographie.
- 2. IV Cl. Latin.	- 2. III Cl. Tydsk.

Kl. 2. VI Cl. Version fra Latin til Dansk.

Torsdagen den 20de Juli.

Kl. 8. V Cl. Latin.	Kl. 8. 1 Cl. Religion.
- 10. III Cl. Fransk.	- 2. IV Cl. Historie og Geographie.
- 2. VI Cl. Græsk.	

Kl. 2. V Cl. Version fra Latin til Dansk.

Fredagen den 21de Juli.

Kl. 8. VI Cl. Hebraist.	Kl. 8. III Cl. Latin.
- 11. V Cl. Fransf.	- 2. I Cl. Dansf.
- 2. II Cl. Historie og Geographie.	- 4. V Cl. Mathematit.

Lørdagen den 22de Juli.

Kl. 8. VI Cl. Historie og Geographie.	Kl. 8. V Cl. Religion.
- 2. II Cl. Latin.	- 10. IV Cl. Fransf.

Mandagen den 24de Juli.

Kl. 8. VI Cl. Mathematit.	Kl. 8. III Cl. Religion.
- 2. II Cl. Naturhistorie.	- 2. V Cl. Historie og Geographie.

Tirsdagen den 25de Juli.

Kl. 8. IV Cl. Religion.	Kl. 8. I Cl. Naturhistorie.
- 10. I Cl. Fransf.	- 10½. IV Cl. Tydſt.
- 12. IV Cl. Græſt.	- 2. III Cl. Historie og Geographie.
- 14. II Cl. Tydſt.	

Onsdagen den 26de Juli.

Kl. 8. VI Cl. Tydſt.	Kl. 8. III Cl. Naturhistorie.
- 10½. V Cl. Hebraist.	- 10½. II Cl. Fransf.
- 2. VI Cl. Fransf.	- 2. III Cl. Mathematit.

Torsdagen den 27de Juli.

Kl. 8. II Cl. Dansf.

**Fredagen den 28de Juli om Formiddagen Kl. 10
foretages Translocationen.**

**Torsdagen den 31te August om Formiddagen Kl. 9
proves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple.**

Fredagen den 1ste September begynder Underviisning i det nye Skoleaar.

Til at overvære den mundtlige Examen og Translocationen indbydes herved ærbedigst Disciplenes Fædre og Føresatte samt andre Skolens og Videnskabernes Velhyndere.

Nanders lærde Skole, den 1ste Juli 1848.

C. A. Thortsen.

Schematisk Oversigt over Lærefagenes Fordeling ved Manders lærde Skole i Skoleaaret 1847—48.

Fagene.	6 Cl.	5 Cl.	4 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1 Cl.	I Alt Timer.	Lærerne.	Fagene.	6 Cl.	5 Cl.	4 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1 Cl.	Ugentl. Timer i Alt.	
Dansk og dansk Stil.	2	2	2	4	5	6	21	1. Rector.	Latin.	10	5						
Latin og latinisk Stil.	10	9	10	9	4		42	2. Overlæreren.	Ods. og Myth.	1							16
Græst.	5	5	4				14		Græst.	5	5						22
Odsager og Mythologie.	1	1	1				3	3. Adjunct Dorph.	Frank.	2							
Hebraist.	2	1					3	4. Adjunct Gundorph.	Hebraist.	2	1						22
Tydf.	2	2	3	4	5	5	21		Religion ic.	3	2	3	3	3	3		
Frank.	2	3	3	2	3	2	15	5. Adjunct Klein.	Latin.	4	10						24
Religion, Bibelhistorie og Ny Testamente.	3	2	3	3	3	3	17	6. Adjunct Hansen.	Græst.	1	1						
Historie og Geographie.	5	5	4	5	5	5	29	7. Adjunct Müller.	Ods. og Myth.	4	4	4	2	2	1		28
Arithmetik og Geometrie.	4	4	4	4	4	4	24	8. Adjunct Broberg.	Mathematik ic.	3	3	9	1	3	4		23
Naturhistorie.					2	2	7		Naturhistorie.	Frank.							
Skrivning.				1	3	4	8	9. Adjunct Levinse.	Skrivning.	2	2	3	4	5			24
Tegning.						2	2	10. Malermester Lindstrøm.	Tydf.	2	2	2	4	5			
I Alt ugentlige Timer	36	34	34	34	34	34	206*)	11. Organist Larsen.	Dansk.								
								12. Overvægtmester Størup.	Tydf.								
									Frank.								
									Geografi.								
									Regning.								
									Gang.								
									Gymnastik.								

*) Hertil kommer 4 Sangtimer og 6 Gymnastiktimer. De begge Fag er i samtlige Díscipel deelt i to Partier, saa at hver Díscipel ugentlig i 2 Timer erholder Undervisning i Sang, i 3 Timer i Gymnastik,